

Raadsvergadering:	19 september 2024
Agendapunt:	
Commissie:	Ruimte
Portefeuillehouder:	Jasper Nieuwenhuizen (portefeuille)
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	Anjo van de Ven (portefeuille)

Onderwerp: Molen van Piet – uitvoering motie ‘Hoge bomen vangen te veel wind’

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van het in 2025 benodigde investeringskrediet, van € 625.000,- voor de uitvoering van het herplantplan en herstel- en herinrichtingsplan ten doel van de uitvoering van de raadsmotie “Hoge bomen vangen te veel Wind”.

Samenvatting

Begin dit jaar bent u geïnformeerd over de onderzoeksresultaten en de maatregelen die genomen dienden te worden ten aanzien van de Raadsmotie “Hoge bomen vangen te veel Wind”. Ten aanzien van de vervolgstappen, is de omgevingsvergunning inmiddels verkregen.

De omgevingsvergunning stelt eisen en voorwaarden ter compensatie van de kap- en snoeiwerkzaamheden van de 20 bomen en het herstel van het Rijksmonument “Stadsgracht”. Zo dienen 20 nieuwe 1^e grootte bomen op beeldbepalende locaties te worden aangeplant. Daarnaast dient herstel plaats te vinden van de omgeving waar de bomen worden gekapt. De vergunningseisen liggen in lijn met de raadsmotie. In de raadsmotie wordt gesproken over ruime compensatie van groen en bomen. Daarnaast spreekt de motie over de unieke locatie van het Bolwerk (Rijksmonument Stadsgracht) en de uitstraling van de Molen van Piet, die bijdraagt aan de uitstraling van onze mooie historische binnenstad, voor bewoners, bezoekers en toeristen.

Het college heeft een voorkeursvariant uitgewerkt (zie bijlage 2) die recht doet aan deze unieke locatie. Deze variant is participatief tot stand gekomen. Ter illustratie heeft het college ook een sobere variant opgesteld (zie bijlage 4). Deze variant maakt geen onderdeel uit van de participatie. De verschillen tussen de varianten zijn zichtbaar gemaakt in bijlage 5.

In de MIP 2024-2038 is een voorbereidingskrediet van € 100.000,- beschikbaar gesteld voor onderzoek en planvorming. In de afgelopen maanden is, middels participatie, gewerkt aan een herplantplan (zie bijlage 1) voor de aanplant van 20 nieuwe 1^e grootte bomen op beeldbepalende locaties (investeringskosten circa € 100.000,-). Daarnaast is een herstel- en herinrichtingsplan (zie bijlage 2) opgesteld voor het Bolwerk en het terrein van de Molen van Piet (investeringskosten circa € 525.000,-). In de MIP 2025-2039 is voorgesteld om het totale bedrag van € 625.000,- op te nemen.

Dit voorstel staat in relatie tot coalitieakkoord & programmabegroting

Inleiding

Via de Raadsinformatiebrief van 19 maart 2024 bent u geïnformeerd over de onderzoeksresultaten en de benodigde uitvoeringsmaatregelen in het kader van de Raadsmotie “Hoge bomen vangen te veel Wind”. Eind maart is de aanvraag omgevingsvergunning voor de kap van 15 (monumentale) bomen en snoei (>30% kroonvolume) van vijf monumentale bomen en de aanpassing van het Rijksmonument Stadsgracht aangevraagd. De omgevingsvergunning is reeds verkregen.

Ten behoeve van de uitvoering is er vanuit de zorgplicht Flora&Fauna in juli 2024 onderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn verschillende potentiële nieuwe holtes voor vleermuizen geconstateerd. De holtes zijn nader onderzocht en op dit moment wordt gewerkt aan een plan van aanpak.

Als gevolg van de kap- en snoeiwerkzaamheden, stelt de omgevingsvergunning verschillende eisen en voorwaarden ter compensatie en herstel van het Rijksmonument "Stadsgracht". Zo dienen alle 20 bomen (15 kap en 5 snoei >30%) gecompenseerd te worden door nieuwe 1^e grootte bomen op beeldbepalende locaties. De omgeving waar de huidige bomen staan, dient herstelt te worden. Dit betreft het herstel van de biodiversiteit door nieuw groen, maar ook herstel van de openbare ruimte (Rijksmonument Stadsgracht). De vergunningseisen liggen in lijn met de raadsmotie, waar wordt gesproken over ruime compensatie van groen en bomen. Ook spreekt de motie over de unieke locatie van het Bolwerk en de uitstraling van de Molen van Piet, die bijdraagt aan de uitstraling van onze mooie historische binnenstad, voor bewoners, bezoekers en toeristen.

Op 23 juli 2024 hebben wij als college ingestemd met het voorlopige herplantplan en herstel- en herinrichtingsplan.

Groencompensatie

Raadsmotie "Hoge bomen vangen te veel Wind"

Om de Molen van Piet weer veilig te kunnen laten draaien, is uit onderzoek gebleken dat het realiseren van een zo ongehinderd mogelijke windvang er meer nodig is dan de in de raadsmotie beschreven snoeiwerkzaamheden. Er dienen 15 monumentale bomen 1^e grootte (bomen die hoger groeien dan 20 meter) te worden gekapt en vijf monumentale bomen meer dan 30% van het kroonvolume te worden weggesnoeid. Dit vraagt, zoals beschreven in de raadsmotie, om een ruime compensatie.

Omgevingsvergunning

In de afgegeven omgevingsvergunning zijn ten aanzien van de 20 te kappen/snoeien bomen, verschillende eisen meegegeven. Deze eisen zijn:

- binnen één jaar na start uitvoering van de kapwerkzaamheden, een herplantplan vast laten stellen door het bevoegd gezag. In het herplantplan 20 nieuwe beeldbepalende locaties aanwijzen, waar bomen 1e grootte kunnen worden aangeplant met de volgende stamdiameters:
  - o 10 stuks in de maat 20/25 cm;
  - o 7 stuks in de maat 30/35 cm;
  - o 3 stuks in de maat 50/60 cm.
- binnen één jaar na start uitvoering van de kapwerkzaamheden, een herstel- en herinrichtingsplan vast laten stellen door het bevoegd gezag. Het plan dient samenhang te kennen met het herplantplan en te voldoen aan de voorschriften behorende bij het Rijksmonument "Stadsgrachten".

Herplantplan - Besluit nr. 1

Het voorlopige herplantplan (zie bijlage 1) bevat 20 locaties in het Bolwerk- en Victoriepark waar nieuwe bomen 1^e grootte kunnen worden geplant. In samenspraak met landschap ontwerpers, Stichting ANIMO en de boombeheerder van Stadswerk072, zijn beeldbepalende locaties gezocht en is middels veldwerk beoordeeld welke stamdiameter en boomsoort past bij de betreffende locatie. Het projectgebied valt buiten de straal van 60 meter rond de molen, waar t.b.v. windvang van de molen, geen nieuwe bomen 1^e grootte mogen worden terug geplant.

Herstel- en herinrichtingsplan - Besluit nr. 2

Naast de compensatie van het groen, spreekt de raadsmotie over de unieke locatie van dit Bolwerk en de uitstraling van de Molen van Piet, die bijdragen aan de historische binnenstad voor bewoners, bezoekers en toeristen. Daarop is een landschapsarchitectenbureau, dat gespecialiseerd is in Erfgoed, gevraagd om een plan te maken voor het herstel van dit deel Bolwerk. Bij de analyse heeft het bureau rekening gehouden met de ontstaansgeschiedenis van de vesting gordel van Alkmaar. De filosofie van

ontwerpers als Zocher en Springer, die het park in de 19^e en 20ste eeuw hebben ontworpen, is daarin meegenomen. Ook is rekening gehouden met de verkenning op het toekomstperspectief van het Bolwerk en het Victoriepark dat in 2021 is uitgevoerd. In samenwerking met stichting Tuinen van Holland is gekeken naar kansen voor behoud en versterken op het gebied van recreatie, cultuurhistorie en groen. Het herinrichtingsplan (zie bijlage 2) brengt de Engelse landschapstijl in een hedendaagse vorm terug, waarbij stijkenmerken worden toegepast die de molen en het Bolwerk verbinden.

Het projectgebied betreft het deel Bolwerk tussen de Kneppelbrug en het Ritsevoort en verbindt het Kennemerpark en het Clarissenpark. De herinrichting van het Bolwerk versterkt en creëert eenheid van de verschillende parkdelen. Als voorbeeld worden de aan de noord- en zuidzijde heestervakken, omgevormd naar typerend Engels Hout, wat de beleving van het landschapspark versterkt. Daarbij wordt er verfijning aangebracht in structuur, bladkleur, bloei en bes, wat bijdraagt aan een versterking van de biodiversiteit. Naast de heestervakken wordt het gehele asfalt pad opnieuw aangelegd. De nieuwe verfijnde glooiing speelt in op het aanwezige reliëf. Daarbij wordt een strakke kantopsluiting toegepast, zodat de lijnen ook voor de toekomst, duurzaam worden gewaarborgd. Naast het pad worden bloemmedaillons aangelegd. Deze bloemmedaillons liggen ook in de overige delen van het Bolwerkpark. Naast de bloemmedaillons worden stinzen in het gras aangebracht met een extensief maaibeleid. Dit geheel is aantrekkelijk voor vogels en kleine zoogdieren en biedt meerwaarde voor onder meer vlinders en bijensoorten. Daarnaast worden er ook nog verschillende nieuwe bomen 3^e grootte aangeplant. Deze bomen groeien niet hoger dan de stellinghoogte en zijn daarmee toekomstbestendig. De bomen maken geen onderdeel uit van de compensatie, maar kunnen wel worden meegenomen als "extra" bomen ten aanzien van het project "5000 bomenplan". Alle uitgangspunten die behoren bij het ontwerp, zijn nog eens benoemt in bijlage 3.

Het opstellen van het herplantplan en het herstel- en herinrichtingsplan is middels participatie uitgevoerd. Zo is een projectgroep opgericht bestaande uit:

- Vertegenwoordiging ANIMO;
- Molenaar Molen van Piet;
- Boombeheerder Stadswerk072;
- Landschapsonwerpers gemeente;
- Erfgoed specialist gemeente;
- Vastgoedbeheer gemeente.

Tijdens het participatieproces zijn verschillende kanttekeningen gemaakt, zoals het "open" karakter van het nieuwe herinrichtingsontwerp. Door het wegnemen van verschillende bosschages zou de biodiversiteit, waaronder egels en overige "kleine" dieren, minder makkelijk een verblijfplaats vinden. Gezamenlijk is gekeken hoe de biodiversiteit in samenhang met de beleving van de recreant terug te brengen en versterken. Dit is gelukt door een variëteit en verfijning van beplanting en bomen aan te brengen.

Het molenterrein is eigendom van de gemeente, maar wordt verhuurd aan de molenaar. Om de beleving van de recreant te vergroten, is een eenduidige uitstraling tussen het molenterrein en het Bolwerk van essentieel belang. De molenaar heeft aangegeven dat het herstel- en herinrichtingsplan, een goede basis is om verder uit te werken. Er zijn nog wel een aantal technische zaken die in de vervolgfase nader gespecificeerd dienen te worden.

Financiële aspecten

In de MIP 2024-2038 heeft u een voorbereidingskrediet van € 100.000,- beschikbaar gesteld voor de inmiddels uitgevoerde onderzoeken en het opstellen van het compensatie- en herinrichtingsplan Molen van Piet.

Het college heeft op 23 juli 2024 ingestemd met het voorlopige herplantplan en het herstel- en herinrichtingsplan. Voor beide plannen zijn kostenramingen opgesteld. Voor de herplant van de 20 nieuwe bomen volgt een bedrag van € 100.000,-. Voor de herinrichting van het projectgebied is een

investeringskrediet van € 525.000,- nodig. In dit Raadsvoorstel vragen wij u om het totale benodigde investeringskrediet van € 625.000,- beschikbaar te stellen, ten doel van de uitvoering van de Raadsmotie "Hoge bomen vangen te veel Wind". Het investeringskrediet van € 625.000,- is voor 2025, opgenomen in de MIP 2025-2039. De totale investeringskosten zullen over 40 jaar worden afgeschreven, waarbij geldt dat de jaarlijkse kapitaallasten uitkomen op € 19.035,-. De dekking vindt plaats binnen bestaande budgetten.

Vervolg

Nadat u heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van het benodigde krediet, worden de plannen verder uitgewerkt. De realisatiefase zal vervolgens starten in het 1^e kwartaal van 2025.

Communicatie

Voor de begeleiding van de realisatiefase is Stadswerk072 gecontracteerd. Stadswerk072 heeft een onlineprojectpagina op de website ingericht voor het project Molen van Piet. Hier wordt informatie gedeeld over de voortgang van het project.

Bijlagen

Herplant

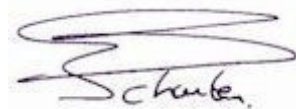
- Bijlage 1. Herplantplan bomen Molen van Piet
- Bijlage 1a. Overzicht mogelijke type boomsoort(en) herplantplan

Herstel-Herinrichting

- Bijlage 2. Voorkeursvariant – herstel- en herinrichtingsplan Molen van Piet
- Bijlage 3a. Uitgangspuntennotitie herstel- en herinrichtingsplan
- Bijlage 3b. Bomenboek
- Bijlage 3c. Beplantingsvoorstel
- Bijlage 4. Sobere variant – herstel- en herinrichtingsplan Molen van Piet
- Bijlage 5. Verschillen tussen de varianten

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

mw. drs. A.M.C.G. Schouten, burgemeester

dhr. F.R. Romkema, plv. gemeentesecretaris

Collegevergadering: 23 juli 2024

RAADSBSLUIT

Nr.

De raad van de gemeente Alkmaar;

Gelet op

Het besluit van burgemeester en wethouders van 19 september 2024

Het advies van de commissie Ruimte 3 september 2024

Besluit

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van het in 2025 benodigde investeringskrediet, van € 625.000,- voor de uitvoering van het herplantplan en herstel- en herinrichtingsplan ten doel van de uitvoering van de raadsmotie "Hoge bomen vangen te veel Wind"

De raad van Alkmaar, 19 september 2024

mw. drs. A.M.C.G. Schouten, burgemeester

mw. mr. V.H. Hornstra, griffier